

Málörvun fyrir ung börn - Nokkrar hugmyndir

Notist í samræmi við aldur og þroska barnsins

Byggja upp orðaforða

- Nota almennt stuttar setningar við barnið og kveða skýrt að hverju orði.
- Nefna heiti hluta og atburða sem koma fyrir í daglegum samskiptum við barnið.
- Herma eftir barninu stök orð og setningar, með hvetjandi áherslu og leiðréttum framburði.
- Hlusta á barnið og svara því þegar segir eitthvað, örva þannig málnotkun þess.
- Gefa barninu tíma þegar það sýnir viðleitni til að tala. Veita því hrós og hvatningu.
- Skoða myndir með barninu. Nota einfaldar myndabækur eða myndaspjöld með 1 – 4 myndum, t.d. úr Lottó-spilum. Í upphafi getur reynst vel að nota ljósmyndir af fólki, dýrum eða hlutum sem barnið þekkir. Þegar geta barnsins eykst má nota bækur með meiri fjölda mynda (t.d. Orðabelg).
 - Stoppa við hverja mynd, benda á og nefna. Reyna svo að láta barnið benda á mynd sem spurt er um (t.d. *hvar er kisan?*), vera þá fyrst bara með eina mynd á blaðsíðu en svo má láta barnið velja rétta mynd af 2 eða fleiri. Nota handstýringu ef barnið þarf hjálp við að benda með vísifingri.
 - Reyna að láta barnið sjálft nefna myndirnar eða hvað er að gerast, spyrja t.d.: *hver er þetta, hvað heitir þetta, hvað segir/gerir þessi, hvað er þessi að gera?*

Ýta undir hlustun

- Lesa einfaldar bækur fyrir barnið.
- Hlusta á barnaefni af hljóðsnældum eða diskum, t.d. leikrit og söng.
- Hlusta/horfa á gott íslenskt barnaefni af myndbandsspólum, stoppa svo við og ræða hvað sáum við, hvað var að gerast.
- Syngja fyrir barnið (barnagælur, vísur).
- Hlusta á snældur þar sem mismunandi tegundir hljóða koma fyrir, spyrja barnið *hvað var þetta, hver gerir svona hljóð?*

Almennt

- Fara í söng- og hreyfileiki með barninu.
- Æfa orð, andlitsglennur, hljóðamyndun og ýmis orð í leik fyrir framan spegil.
- Æfa andlitsvöðva með því að sjúga og blása í gegn um rör. T.d. er hægt að búa til leik eða keppni við að blása borðtenniskúlum í mark. Einnig að blása sápukúlur.
- Nota sjónræna hjálp meðfram orðum, s.s. bendingar, hluti, myndir, eða önnur tákn sem barnið getur skilið. Þetta getur líka gagnast við að ná og viðhalda athygli barnsins.
- Leiðréttu ekki á neikvæðum nótum. Hefja leiðréttingu orðs á *já ...* og endurtaka orðið svo rétt með áherslu. Ekki er gott að byrja leiðréttingu á að segja *nei ...*
- Hafa í huga að gera ekki meiri kröfur til skilnings en barnið ræður við.
- Örva úthald barnsins með því að gefa því verkefni sem hafa skýrt upphaf og skýran endi, leggja áherslu á að klára og umbuna síðan fyrir. Hafa fyrst stutt verkefni og pásur á milli, lengja smám saman vinnutímann eftir því sem geta barnsins og úthald eykst.
- Ýta undir fjölbreytni í leik og verkefnavinnu, t.d. að byggja saman úr kubbum (t.d. trékubbum), teikna, lita, mála og fara í spil sem hæfa þroska barnsins.
- Ýta almennt undir eftirhermu, að gera til skiptis (*fyrst ég, svo þú og fyrst þú, svo ég*), herma hljóð, hreyfingar, athafnir eftir hvort öðru.